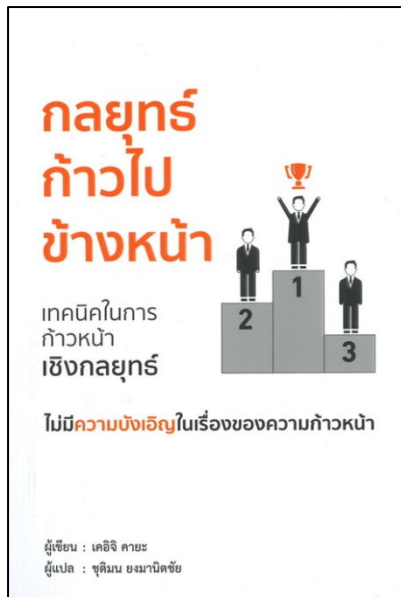

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

วรัญญา แก้วเชือกหนิง¹ วรเศรษฐ์ อุดมสิน² และ พุสสดี วัฒนเมธา³

Varunya Kaewchueaknang¹ Warrasade Udomsin² and Phussadee Wattanametha³

ชื่อหนังสือ : กลยุทธ์ก้าวไปข้างหน้า

: เทคนิคในการก้าวหน้าเชิงกลยุทธ์ ไม่มีความบังเอิญในเรื่องของความก้าวหน้า

ผู้เขียน : เคอิจิ คายะ ผู้แปล : ชุติมน ยงมานิตชัย

สำนักพิมพ์ : วารสาร

ISBN : 978-616-8295-31-1

ปีที่พิมพ์ : 2564

จำนวนหน้า : 255 หน้า

ราคา : 260 บาท

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์, หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²สาขาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทนำ

หนังสือ “กลยุทธ์ก้าวไปข้างหน้า : เทคนิคในการก้าวหน้าเชิงกลยุทธ์ ไม่มีความบังเอิญในเรื่องของความก้าวหน้า” เล่มนี้แปลโดย ชุตินันท์ ยมมานิตชัย จำนวน 255 หน้า แบ่งเป็น 5 บท วิธีการจัดลำดับบทในหนังสือจะเรียงเรียงตามระดับตำแหน่งงาน ที่ใช้ตรรกะสร้างความเติบโตจากทฤษฎีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน และได้สรุปเนื้อหาจำนวน 31 ประเด็นอย่างเข้าใจง่าย

พิมพ์และจำหน่ายในประเทศไทย เมื่อ สิงหาคม 2564 จากต้นฉบับของนักวิจารณ์เศรษฐกิจ ชื่อ เคอิชิ คายะ (KAYA Keiichi) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยโทโฮกุ ประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันเขียนหนังสือหลากหลายด้าน เช่น ธุรกิจ เศรษฐกิจ การเงิน และดูแลเว็บไซต์ “ตำราสำหรับความก้าวหน้า” แหล่งรวบรวมกฎของ ความก้าวหน้าให้สอดคล้องกับผู้อ่านผ่านช่องทางเว็บไซต์

สาระสำคัญ

ผู้เขียนได้นำมุมมองของปัญหาการทำงานล่วงเวลา ที่มักถูกกล่าวถึงในส่วนของผู้จิตใจ โดยเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากวัฒนธรรมองค์กรที่ทำให้รู้สึกต้องทำ ซึ่งความจริงแล้วเมื่อบริหารจัดการให้งานเกิดศักยภาพจะสามารถลดปัญหาเหล่านี้ได้ โดยผู้เขียนอธิบายถึงการให้ความสำคัญกับ “กระแสของความก้าวหน้าตามหลักเหตุผล” ว่าเป็นแนวทางการพิจารณาตามหลักตรรกะ โดยไม่จำเป็นต้องอุทิศตนอย่างเสียสละเพื่อจะก้าวหน้า ผู้เขียนลำดับทฤษฎีตามระดับตำแหน่งงานไว้ 5 ระดับ 1) พนักงานทั่วไป 2) ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าทีม 3) ผู้จัดการ 4) หัวหน้าฝ่าย และ 5) กรรมการบริหาร ผู้เขียนให้สาระสำคัญไว้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ดังนี้

พนักงานวัยเริ่มต้นต้องรู้จักงานตามหน้าที่ก่อน : พนักงานทั่วไป ผู้เขียนได้แนะนำการบริหารธุรกิจที่ควรรู้ที่หลากหลาย ที่สามารถสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ในช่วงเริ่มต้นอาชีพจะเป็นการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย หากแสดงออกถึงความสามารถจนถึงขีดสุดในขณะนี้ จะส่งผลต่อความสำเร็จที่จะตามมา (หน้า 74) ผู้เขียนนำเสนอแนวทางปฏิบัติงานตามแต่ละทฤษฎีดังนี้ การจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ ทฤษฎีการจัดการของฟายอลและวงจร PDCA การทดลองที่ฮอว์ธอร์นและเมโย ประสิทธิภาพของฟอร์ด ประสิทธิภาพของเอ็มจี ทฤษฎีองค์กรของแซนด์เลอร์ ทฤษฎีกลยุทธ์การเติบโตของแอนซอฟฟ์

การเตรียมความพร้อมสำหรับตำแหน่งบริหาร : ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าทีม ผู้เขียนได้แสดงทัศนะว่า การก้าวเข้าสู่สนามแข่งขันเพื่อแย่งชิงความก้าวหน้าโดยไร้กลยุทธ์ก็มักจะต้องเจอกับการบริหารธุรกิจไปเรื่อยเปื่อย (หน้า 116) เมื่อความก้าวหน้า คือ การวางกลยุทธ์ ผู้เขียนได้แนะนำทฤษฎีกลยุทธ์ไว้ 3 ประการ คือ กลยุทธ์การแข่งขันของพอร์ตเตอร์ กลยุทธ์โดเมน และกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรและการจัดการผลิตภัณฑ์

ตำแหน่งบริหารระดับกลางต้องเข้าใจกลไกขององค์กร : ผู้จัดการ เมื่อมีตำแหน่งระดับบริหารหากไม่ขับเคลื่อนทีม และเพิ่มประสิทธิภาพทีม ผลการประเมินก็จะต่ำ ซึ่งหากไม่รู้จักลักษณะขององค์กรก็ไม่สามารถเป็นผู้นำองค์กรได้ (หน้า 166) ผู้เขียนได้อธิบายถึงความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีองค์กรนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 สาย คือ ทฤษฎีองค์กรระดับจุลภาค เพื่อฝึกฝนจิตใจของตนเอง (แรงจูงใจ ความต้องการ แรงกระตุ้น) และทฤษฎีองค์กรระดับมหภาค เพื่อทำความเข้าใจองค์กร (โครงสร้างขององค์กร บทบาทขององค์กร กลไกขององค์กร)

สัญญาตณญาณด้านการตลาดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่มีตำแหน่งบริหาร : หัวหน้าฝ่าย ระดับตำแหน่งนี้เป็นพนักงานตำแหน่งสูง แต่ในความเป็นจริงต้องทำงานเป็นผู้บริหาร จึงยากที่จะได้รับการประเมินสูงจากระดับบริหาร (หน้า 208) ผู้เขียนแนะนำให้มองตัวเองเป็นสินค้าชิ้นหนึ่ง การทำความเข้าใจการตลาด 4P รู้จักอีกฝ่ายโดยการแบ่งกลุ่มลูกค้า (Customer Segmentation) ปรับแผนการให้เป็นรูปธรรมด้วยทฤษฎีการเลือกตลาดเป้าหมาย ทฤษฎีการสร้างแบรนด์ และทฤษฎีนวัตกรรม

เรียนรู้การคิดเชิงตรรกะที่เป็นพื้นฐานทั้งหมดอีกครั้ง : กรรมการบริหาร กฎของความก้าวหน้าและมุมมองพื้นฐานจะเปลี่ยนไปอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้รอดพ้นจากการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ไปอย่างราบรื่น

จำเป็นต้องมีวงจรความคิดเชิงตรรกะ โดยไม่ปล่อยให้อารมณ์ความรู้สึกครอบงำ (หน้า 252) ผู้เขียนอธิบายประเด็นพิจารณาความถี่ถ้วนด้วยการคิดเชิงตรรกะไว้ว่า 1) ควรเข้าใจความแตกต่าง วิธีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพของความสัมพันธ์เชิงสหสัมพันธ์กับความสัมพันธ์เชิงเหตุผล 2) การพิจารณาการตัดสินใจด้วยวิธีอุปนัย และวิธีนิรนัย เพื่อให้ทราบถึงจำนวนคุณภาพ ทารูปแบบและค้นหากฎแห่งความก้าวหน้าให้พบ รองรับความไม่แน่นอน และ 3) ระบุประเด็นที่เป็นอุปสรรคเพื่อวิเคราะห์ปัญหา

ข้อวิจารณ์

หลังจากได้อ่านเนื้อหาในเล่มนี้จบแล้ว ผู้วิจารณ์เสนอประเด็นสำคัญไว้ดังนี้

1. **การเรียบเรียงและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา** ผู้แปลมีเทคนิค การเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเข้าใจง่าย โดยการไม่เริ่มด้วยสารบัญ แต่เป็นการนำคำสำคัญมาประกอบภาพในเนื้อหาเริ่มต้น แล้วแสดงลักษณะของสารบัญด้วยการเขียนให้สื่อชัดเจนถึงเนื้อหาภายในแต่ละบท ซึ่งเมื่อได้อ่านสารบัญแล้วผู้อ่านสามารถนำความคิดก่อนการอ่านเนื้อหาทั้งหมดได้ชัดเจนมากขึ้น ในส่วนของเนื้อหา แต่ละบท ได้วางเนื้อหาตามลำดับ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังสื่อถึงผู้อ่านได้ด้วยการไม่ใช่ตัวอักษรล้วน โดยแบ่งสัดส่วนตัวอักษร ภาพ สัญลักษณ์ แผนภาพ สีกระดาด และเทคนิคการสื่อสารแบบนำเสนอสายตาที่อ่านตลอดทั้งเล่ม ในทุกบทจะมีส่วนสรุปที่สั้นแต่เข้าใจได้ง่ายในภาพรวมของบท ผู้เขียนสามารถสร้างแผนภาพสรุปในแต่ละทฤษฎีได้อย่างละเอียดครบถ้วนในทุกองค์ประกอบ สิ่งสำคัญอีกประเด็น คือ การแสดงถึงบทส่งท้ายที่ผู้เขียนต้องการสื่อเพื่อย้ำถึงวัตถุประสงค์และการนำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ของ “กฎเกณฑ์ของผู้ที่จะก้าวหน้าจากการทำความเข้าใจรูปแบบพฤติกรรมของผู้บริหารหลายร้อยคน”

2. **ความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์** ผู้เขียนรวบรวมแนวคิดเชิงบริหารจัดการทั้งเชิงวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้แก่ พื้นฐานการบริหารธุรกิจ ทฤษฎีกลยุทธ์ ทฤษฎีองค์การ ทฤษฎีการตลาด และการคิดเชิงตรรกะ ได้อย่างเหมาะสมกับแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงาน ที่ความจริงแล้วไม่ได้ขึ้นอยู่กับชั่วโมงการทำงาน แต่ควรเป็นศักยภาพที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานมากกว่า ผู้เขียนจึงได้แสดงเนื้อหาที่สะท้อนกลยุทธ์ก้าวไปข้างหน้า ในแต่ละระดับการบริหารงานตั้งแต่ระดับปฏิบัติการถึงระดับบริหาร โดยสะท้อนเนื้อหาตามทฤษฎีที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือการพัฒนาการทำงาน เพื่อเทคนิคในการก้าวหน้าเชิงกลยุทธ์ สามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ ที่อยู่ในศาสตร์การบริหารเรียบเรียงได้อย่างสอดคล้องเข้าใจได้ตามบริบท ความรับผิดชอบ หน้าที่การทำงานที่แตกต่างกัน

เมื่อผู้เขียนอธิบายรายละเอียดเชิงทฤษฎีแล้ว ผู้เขียนยังได้สรุป กฎของความก้าวหน้าไว้จำนวน 31 ประเด็น ผู้เขียนแสดงทัศนะในรายละเอียดได้น่าสนใจสามารถเข้าใจได้ด้วยข้อความสั้นในกล่องข้อความภายใต้เนื้อหาแต่ละทฤษฎีไว้ จากการเรียบเรียงอย่างมีหลักการ ส่งผลให้บุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่ นักวิชาการสามารถเข้าใจได้ ซึ่งไม่เพียงแต่นำไปใช้ในการบริหารตนเอง แต่ยังสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาได้ เช่น กฎของความก้าวหน้า 1 “ไม่มีอะไรสูญเปล่าสำหรับคนที่มีความสามารถ” (หน้า 31) กฎของความก้าวหน้า 2 “การบริหารจัดการงานของตน ละทิ้งงานที่ไม่จำเป็นต้องทำก็ได้” (หน้า 39) หรือ กฎของความก้าวหน้า 3 “คนที่รักษาแรงจูงใจไว้ได้ คือ ผู้แข็งแกร่ง” (หน้า 47) เป็นต้น

สรุปข้อวิจารณ์

ตามที่ผู้เขียนต้นฉบับเป็นชาวญี่ปุ่น ผู้วิจารณ์ได้เรียนรู้ว่าทฤษฎีแต่ละทฤษฎีสำหรับการเรียนการสอนในประเทศไทยในระดับอุดมศึกษา มีความไม่แตกต่างกันในด้านเนื้อหาเชิงทฤษฎี พิจารณาได้จากทฤษฎีและกฎต่าง ๆ ที่แสดงในหนังสือเล่มนี้ ผู้วิจารณ์ได้เคยเรียนผ่านมาในระดับอุดมศึกษาทั้งสิ้น และปัจจุบันยังได้นำเนื้อหาต่าง ๆ ในเล่มนี้พัฒนาการเรียนการสอนถึงในปัจจุบันให้ผู้เรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคนิคในการก้าวหน้าเชิงกลยุทธ์ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีแนวทางการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างไปจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ผู้วิจารณ์เชื่อว่าหากท่านใดมีโอกาสได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ท่านจะเรียนรู้เทคนิคในการก้าวหน้าเชิงกลยุทธ์ ตามชื่อเรื่องส่วนท้ายที่ว่า ไม่มีความบังเอิญในเรื่องความก้าวหน้า หากท่านได้มีตรรกะและกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ